

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 3038/05
28.12.2005. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Zvezdane Lutovac, Nikole Stanojevića, Mihaila Rulića i Slobodana Spasića, članova veća, u parnici tužilja AA i BB, čiji je zajednički punomoćnik advokat AB, protiv tužene VV, čiji su punomoćnici advokati BA i BV, radi utvrđenja punovažnosti usmenog testamenta, odlučujući o reviziji tužilja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Somboru Gž.br.514/05 od 5.7.2005. godine, u sednici veća održanoj dana 28.12.2005. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužilja izjavljena protiv presude Okružnog suda u Somboru Gž.br.514/05 od 5.7.2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Somboru P.632/04 od 15.11.2004. godine usvojen je tužbeni zahtev tužilja prema tuženoj i utvrđeno da je punovažan usmeni testament ostavilje pokojne PP, sačinjen dana 27.5.2002. godine pred svedocima: GG, DD i ĐĐ, kojim su za naslednike određene tužilje i odlučeno je da svaka od stranaka snosi svoje troškove.

Pravnosnažnom presudom Okružnog suda u Somboru Gž.br.514/05 od 5.7.2005. godine stavom prvim izreke, usvojena je žalba tužene i preinačena presuda Opštinskog suda u Somboru P.br.632/04 od 15.11.2004. godine tako što je odbijen tužbeni zahtev tužilja prema tuženoj, za utvrđenje punovažnosti usmenog testamenta ostavilje pokojne PP sačinjenog dana 27.5.2002. godine pred svedocima: GG, DD i ĐĐ, kojim su za naslednike određene tužilje. Stavom drugim izreke tužilje su obavezane da tuženoj naknade troškove parničnog postupka isplatom iznosa od 42.725,00 dinara u roku od 15 dana, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Protiv navedene drugostepene presude, tužilje su blagovremeno izjavile reviziju zbog: bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu drugostepenu presudu u smislu člana 386. ZPP, Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana jer u provedenom postupku nije učinjena apsolutno bitna povreda iz noveliranog člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti, a nije učinjena ni bitna povreda iz noveliranog člana 354. stav 2. tačka 14. ZPP-a na koju se u reviziji ukazuje. Takođe, ni razlozi revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava nisu osnovani.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, ostavilja PP, rođena dana 15.9.1921. godine, je dana 27.5.2002. godine pošto joj je pozlilo nakon sahrane supruga PP1, sa kojim nije imala dece, koji je preminuo dana __. godine primljena u bolnicu u EE na Odeljenje neuropsihijatrije, gde ju je primio lekar specijalista dr ŽŽ. Pred njim je u prisustvu tužilja, koje su tokom 2001. godine ona i suprug angažovali radi davanja usluga od kojih su neke obavljale sa, a neke bez nadoknade; ona saopštila da želi da sačini testament. Potom je tužilja BB otišla do advokata AB i sa njim zajedno se vratila u bolnicu. Ovaj advokat je tada predložio da PP sačini usmeni testament, što je ona onda i učinila, izrekavši svoju poslednju volju u prisustvu tri svedoka: GG, DD i ĐĐ. Izjavivši da želi da nakon njene smrti sve pokretne i nepokretne stvari pripadnu tužiljama, pošto su vodili brigu o njoj i njenom pokojnom suprugu. Takođe je izjavila da će ako izađe iz bolnice, sačiniti sudski ili pismeni testament pred svedocima, kojim bi na isti način raspolagala svojom imovinom. U momentu davanja ovakve izjave, ostavilja je bila sposobna da izrazi svoju volju i mišljenje, tj. bila joj je očuvana testatorska sposobnost, što je u pismenom nalazu i konstatovao dr neuropsihijatar ŽŽ, po prijemu u bolnicu, a na njen zahtev. Po njegovom mišljenju, ostavilja je bila pismena, pokretna jer je mogla da se kreće uz tuđu pomoć, a mogla je i da se sa određenim naporom potpiše. Ostavilja je inače болоvala od ekstrapiramindalnog sindroma, odnosno Parkinsonove bolesti koja se manifestuje kroz otežan hod i drhtanje ruku u mirovanju, ali su joj bile očuvane psihičke funkcije, dok je poremećena bila samo motorika. Tako da po mišljenju navedenog lekara specijaliste, tog dana 27.5.2002. godine nije bila u životno ugroženoj situaciji, obzirom na bolest od koje je болоvala. Takođe je utvrđeno da je po prijemu u bolnicu, ostavilja primila infuziju pa se narednog dana osećala bolje, ali je posle toga došlo do pogoršanja zdravstvenog stanja te je preminula u bolnici dana 1.6.2002. godine. Nakon toga su navedeni svedoci njenog usmenog zaveštanja o tome dali i svoju pismenu izjavu koju je sačinio advokat AB dana 3.6.2002. godine, koju su overili pred Opštinskim sudom u Somboru dana 4.6.2002. godine.

Polazeći od izloženog utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno je drugostepeni sud i sa pravnog stanovišta Vrhovnog suda izveo materijalno pravni zaključak da u konkretnoj situaciji i momentu kada je ostavilja izrekla svoju poslednju volju pred svedocima, nije bilo izuzetnih prilika zbog kojih ona nije mogla sačiniti pismeno zaveštanje, neophodnih za punovažnost takvog usmenog zaveštanja, obično člana 110. stav 1. važećeg Zakona o

zaveštanje, neophodnim za punovažnost takvog usmenog zaveštanja shodno članu 110. stav 1. važećeg Zakona o nasleđivanju Republike Srbije, kao izuzetne forme zaveštanja. Obzirom da takozvani pravni standard izuzetnih prilika znači i predpostavlja takvu situaciju u kojoj nije bilo mogućnosti da se sačini pismeno zaveštanje, što u konkretnoj nije bilo slučaj jer je utvrđeno da je ostavilja mogla da se potpiše, sa određenim naporom, a da je davanju njene poslednje volje, pored navedenih svedoka bio prisutan i advokat koji je notorno mogao da sačini pismeno zaveštanje.

Tačan je revizijski navod tužilja da izuzetne prilike podrazumevaju pored objektivne i subjektivnu komponentu, koja se ogleda u subjektivnom poimanju zaveštaoca da se nalazi u izuzetnim prilikama; ali načelo pravne sigurnosti koje upućuje na restriktivno tumačenje citirane odredbe člana 110. stav 1. važećeg Zakona o nasleđivanju Republike Srbije ("Službeni glasnik RS" broj 46/95 od 4.11.1995. godine) nedvosmisleno ukazuje da se konkretni slučaj sagledava u odnosu na mogućnost sačinjavanja pismenih oblika zaveštanja što nadalje znači da se za punovažnost usmenog zaveštanja ne može isključivo uzeti subjektivno stanje ostavioca, već ga naprotiv treba ceniti u kontekstu objektivnog događaja zbog kojeg bi zaista mogao smatrati da se nalazi u izuzetnim prilikama. Prema tome, sama po sebi činjenica da je ostavilja dospela u bolnicu pošto joj je pozlilo nakon smrti muža (tri dana po njegovoj smrti) se i sa pravnog stanovišta Vrhovnog suda ne može podvesti pod izuzetne prilike koje bi dale punovažnost njenom usmenom zaveštanju, obzirom na prirodu i karakter njene Parkinsonove bolesti, koja joj u relevantnom momentu izricanja njene poslednje volje, po mišljenju lekara specijaliste, nije umanjila utvrđenu očuvanu testatorsku sposobnost i psihičke funkcije.

Netačan je i stoga neosnovan revizijski navod tužilja da je drugostepeni sud donošenjem pobijane presude izmenio činjeničnu građu utvrđenu u prvostepenoj presudi, utvrdivši dve relevantne činjenice različite od onog što je utvrdio prvostepeni sud, a bez održavanja glavne rasprave. Ovo stoga što iz obrazloženja prvostepene presude nedvosmisleno proizlazi da je istom utvrđena jedna od dve apostrofirane relevantne činjenice: da je ostavilja mogla da se potpiše, sa određenim naporom. Dok druga apostrofirana stvar, koju revidenti tretiraju kao činjenicu: da je ostavilja mogla sačiniti pismeni testament u kontekstu utvrđenog prisustva advokata AB ustvari nije ni data u sklopu utvrđene činjenične građe na bazi koje je doneta drugostepena presuda, već kao materijalno pravni zaključak koji je rukovodio drugostepeni sud na preinačenje prvostepene presude.

Kako se preostalim revizijskim navodima zapravo samo analizira i napada utvrđeno činjenično stanje, kao pogrešno i nepotpuno utvrđeno, oni su irelevantni jer se sa tog razloga revizija ne može izjaviti u smislu člana 385. stav 3. ZPP.

Odluku o troškovima ovog spora drugostepeni sud je pravilno doneo primenom člana 166. stav 2. ZPP u vezi članova 154. stav 1. i 155. ZPP.

Sa izloženih razloga, a shodno članu 393. ZPP, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci ove presude.

Predsednik veća-sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost opravka

IJ